

1116**ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW**

z dnia 23 listopada 1999 r.

w sprawie trybu postępowania organów Inspekcji Handlowej.

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 25 lutego 1958 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 1969 r. Nr 26, poz. 206, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, z 1991 r. Nr 65, poz. 279, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Inspekcja Handlowa, zwana dalej „Inspekcją”, wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 25 lutego 1958 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 1969 r. Nr 26, poz. 206, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, z 1991 r. Nr 65, poz. 279, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668), zwanej dalej „ustawą”, działając w trybie określonym w rozporządzeniu.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) towarze — rozumie się przez to rzeczy ruchome, znajdujące się w obrocie gospodarczym i przeznaczone bezpośrednio lub pośrednio do użytku przez konsumenta,
- 2) usługach — rozumie się przez to usługi wymienione w klasyfikacjach wydanych na podstawie przepisów o statystyce państwowej, świadczone w obrocie gospodarczym bezpośrednio dla konsumentów przez przedsiębiorców,
- 3) konsumencie — rozumie się przez to każdego, kto nabywa towary i usługi do celów nie związanych z działalnością gospodarczą,
- 4) inspektorze — rozumie się przez to pracownika Inspekcji uprawnionego do wszczęcia i prowadzenia postępowania kontrolnego lub do dokonania zabezpieczenia,
- 5) Głównym Inspektorze — rozumie się przez to Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej,
- 6) wojewódzkim inspektorze — rozumie się przez to wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej,
- 7) kontroli — rozumie się przez to zespół czynności wykonywanych w toku postępowania kontrolnego przez Głównego Inspektora, wojewódzkiego inspektora lub inspektora, w celu realizacji zadań określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych,
- 8) kontrolowanym — rozumie się przez to przedsiębiorcę, którego działalność podlega kontroli,
- 9) zabezpieczeniu — rozumie się przez to czynności wykonywane w toku postępowania kontrolnego przez Głównego Inspektora, wojewódzkiego inspektora lub inspektora, w celu zachowania w nie

zmienionym stanie rzeczy lub dokumentów objętych kontrolą albo w celu zapewnienia nienaruszalności pomieszczeń kontrolowanego,

- 10) przedstawicielu — rozumie się przez to osobę upoważnioną do reprezentowania kontrolowanego lub przez niego zatrudnioną przy wykonywaniu czynności w zakresie działalności kontrolowanego.

§ 3. Inspekcja realizuje swoje zadania w zakresie czynności kontrolnych, kierując się w szczególności:

- 1) planami kontroli o znaczeniu krajowym,
- 2) potrzebami określonymi przez wojewodę lub wynikającymi z wniosków innych organów administracji rządowej i samorządowej,
- 3) potrzebami wynikającymi ze skarg i wniosków konsumentów lub organizacji pozarządowych, których statutowym celem jest ochrona interesów konsumentów.

Rozdział 2**Przygotowanie
i wszczęcie postępowania kontrolnego**

§ 4. 1. Główny Inspektor opracowuje programy kontroli o znaczeniu krajowym lub ponadwojewódzkim oraz innych kontroli wykonywanych na jego polecenie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W pozostałych przypadkach programy kontroli opracowuje wojewódzki inspektor.

3. Programy kontroli powinny zawierać w szczególności:

- 1) określenie podstawy prawnej kontroli,
- 2) wykaz aktów prawnych lub przepisów prawa regulujących zagadnienia objęte zakresem kontroli,
- 3) określenie podmiotowego i przedmiotowego zakresu kontroli,
- 4) określenie metod i środków kontroli.

4. Inspektor prowadzi postępowanie kontrolne, z uwzględnieniem programu kontroli.

§ 5. 1. Postępowanie kontrolne wszczyna i prowadzi inspektor na podstawie pisemnego upoważnienia imiennego wydanego przez Głównego Inspektora lub wojewódzkiego inspektora, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej inspektora przeprowadzającego kontrolę,
- 2) podstawę prawną do przeprowadzenia kontroli,
- 3) dane identyfikujące kontrolowanego,
- 4) termin przeprowadzenia kontroli.

3. Upoważnienie powinno być opatrzone pieczęcią okrągłą z godłem państwa.

4. Jeżeli jest to niezbędne ze względu na okoliczności stwierdzone w toku kontroli, wojewódzki inspektor, na wniosek inspektora, może przedłużyć termin przeprowadzenia kontroli, o którym mowa w ust. 2 pkt 4.

5. Kontrola może być wszczęta bez upoważnienia imiennego, jeżeli ujawnione okoliczności uzasadniają niezwłoczne podjęcie czynności kontrolnych.

§ 6. 1. Jeżeli okoliczności faktyczne tego wymagają, Główny Inspektor może upoważnić inspektora do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania kontrolnego na obszarze właściwości miejscowej wojewódzkiego inspektora.

2. Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor może upoważnić pracowników Inspekcji do wydawania zarządzeń i postanowień w toku postępowania kontrolnego.

3. Upoważnień, o których mowa w ust. 1 i 2, udziela się w formie pisemnej.

§ 7. 1. Przed przystąpieniem do kontroli inspektor jest obowiązany, z zastrzeżeniem § 5 ust. 5, okazać kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi legitymację służbową oraz upoważnienie imienne do przeprowadzenia kontroli, a także pouczyć kontrolowanego o jego prawach i obowiązkach.

2. W przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 5, kontrolowanemu należy doręczyć niezwłocznie upoważnienie do przeprowadzenia kontroli; niedopełnienie tego obowiązku powoduje nieważność postępowania kontrolnego.

§ 8. 1. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie kontrolowanego oraz w miejscach i czasie wykonywania jego działalności, w obecności kontrolowanego lub jego przedstawiciela, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Czynności kontrolne mogą być przeprowadzane także w siedzibie Głównego Inspektora lub wojewódzkiego inspektora.

3. Jeżeli jest to możliwe, kontrola powinna być przeprowadzana w sposób nie zakłócający prowadzonej przez kontrolowanego działalności.

Rozdział 3

Uprawnienia inspektora

§ 9. 1. Inspektor jest upoważniony do wstępu oraz poruszania się w obiektach, pomieszczeniach i na terenie kontrolowanego za okazaniem legitymacji służbo-

wej, bez obowiązku uzyskiwania przepustki, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Inspektor w trakcie kontroli nie może być poddawany rewizji osobistej.

3. Inspektor podlega przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującym u kontrolowanego.

4. Przy przeprowadzaniu kontroli u przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenach podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych i administracji, nie wymienionych w art. 14 pkt 1 ustawy, inspektor jest zobowiązany do przestrzegania przepisów regulujących zasady wstępu na te tereny.

§ 10. 1. Wojewódzki inspektor może upoważnić inspektora do dokonania, w związku ze zleconą kontrolą, kontrolnego zakupu towaru lub usługi w celu sprawdzenia rzetelności obsługi.

2. Pobrany towar podlega zwrotowi, za pokwitowaniem, o ile jest w stanie nienaruszonym. Należność za towar podlega zwrotowi.

3. Dokonanie kontrolnego zakupu towaru lub usługi opisuje się w protokole kontroli.

§ 11. 1. W toku kontroli inspektor może:

- 1) badać akta, dokumenty, ewidencje i informacje w zakresie objętym kontrolą oraz żądać od kontrolowanego lub jego przedstawiciela sporządzenia niezbędnych kopii,
- 2) dokonywać oględzin terenu, obiektów, pomieszczeń, środków przewozowych, towarów i innych rzeczy w zakresie objętym kontrolą,
- 3) badać przebieg określonych czynności,
- 4) legitymować osoby w celu stwierdzenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne na potrzeby kontroli,
- 5) żądać od kontrolowanego oraz jego przedstawicieli udzielenia, w wyznaczonym terminie, ustnych lub pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli,
- 6) wzywać osoby i przesłuchiwać w charakterze strony, świadka lub biegłego,
- 7) zasięgać opinii biegłych,
- 8) zabezpieczać dowody, towary, pomieszczenia i środki przewozowe,
- 9) nieodpłatnie pobierać próby towarów, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy,
- 10) zbierać inne niezbędne materiały w zakresie objętym kontrolą.

2. Zgodność kopii z oryginałami akt, dokumentów, ewidencji i informacji potwierdza kontrolowany lub jego przedstawiciel.

§ 12. 1. Główny Inspektor, wojewódzki inspektor albo upoważniony inspektor może wydawać w toku kontroli zarządzenia, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy.

2. Jeżeli rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości nie uzasadnia wydania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, Główny Inspektor, wojewódzki inspektor albo upoważniony inspektor może w toku kontroli żądać od kontrolowanego lub jego przedstawiciela usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie.

3. Kontrolowany lub jego przedstawiciel jest obowiązany poinformować w wyznaczonym terminie odpowiednio Głównego Inspektora albo wojewódzkiego inspektora o działaniach podjętych w celu wykonania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, albo żądania, o którym mowa w ust. 2, w szczególności o sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

4. Wydanie zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, oraz żądanie, o którym mowa w ust. 2, należy odnotować w protokole kontroli.

§ 13. Badanie dokumentów, ewidencji i informacji polega na sprawdzeniu ich rzetelności oraz zgodności z przepisami prawa.

§ 14. Kontrola jakości oraz bezpieczeństwa towarów i usług polega w szczególności na sprawdzeniu zgodności cech i właściwości produktu lub usługi, ich opakowania, oznakowania, przechowywania i transportu, mających wpływ na zaspokojenie stwierdzonych lub przewidywanych potrzeb konsumentów, z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych, normach, dokumentach normalizacyjnych, recepturach i deklaracjach producenta (sprzedawcy) lub umowach.

§ 15. Jeżeli towar objęty kontrolą nie znajduje się u kontrolowanego, osoba będąca w jego posiadaniu jest obowiązana, na żądanie wojewódzkiego inspektora lub upoważnionego inspektora, do okazania tego towaru do oględzin w wyznaczonym terminie.

Rozdział 4

Zabezpieczenie

§ 16. 1. Główny Inspektor, wojewódzki inspektor albo upoważniony inspektor może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia dowodów, jeżeli jest to niezbędne dla realizacji zadań kontroli.

2. Zabezpieczeniu, o którym mowa w ust. 1, podlegają dokumenty, ewidencje, informacje oraz towary i inne rzeczy, jeżeli stanowią lub mogą stanowić dowód nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli.

3. Zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na okres nie dłuższy niż 14 dni, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Jeżeli z uwagi na okoliczności stwierdzone w toku czynności kontrolnych niezbędne jest wykonanie

specjalistycznych badań towaru, zabezpieczenia dokonuje się na okres potrzebny do przeprowadzenia badań.

5. Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 3, na czas niezbędny do przeprowadzenia czynności mających na celu ustalenie i wyjaśnienie okoliczności sprawy.

6. Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor uchyla zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 i 4, jeżeli stało się bezprzedmiotowe.

7. Jeżeli jest to możliwe, termin, o którym mowa w ust. 3 i 4, powinien być określany z uwzględnieniem terminów gwarancji, terminów przydatności towaru do spożycia oraz innych terminów określających ważność lub trwałość towaru.

§ 17. 1. Wykonanie zabezpieczenia, o którym mowa w § 16, następuje w odniesieniu do:

- 1) towarów — przez przekazanie ich do przechowania kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi, z zastrzeżeniem pkt 4,
- 2) dokumentów, ewidencji, informacji oraz innych rzeczy nie będących towarami — przez:
  - a) oddanie na przechowanie kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi w zamkniętym i zabezpieczonym pomieszczeniu,
  - b) opieczętowanie lub nałożenie innych znaków urzędowych i oddanie na przechowanie osobom, o których mowa w lit. a),
  - c) złożenie na przechowanie w pomieszczeniu Inspekcji,
- 3) pomieszczeń — przez ich zamknięcie oraz nałożenie plomb, pieczęci lub innych znaków urzędowych,
- 4) środków spożywczych i innych rzeczy łatwo psujących się oraz rzeczy niebezpiecznych — przez ich umieszczenie w pomieszczeniach i w warunkach spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych.

2. Zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 4, traci moc, gdy dalsze czynności podejmie inny właściwy organ, w wyniku powiadomienia go przez Głównego Inspektora lub wojewódzkiego inspektora.

§ 18. Inspektor, który dokonał zabezpieczenia przez nałożenie plomb, pieczęci lub innych znaków urzędowych, jest obowiązany udokumentować liczbę i rodzaj nałożonych znaków oraz ich cechy identyfikacyjne.

Rozdział 5

Dokumentowanie ustaleń kontroli

§ 19. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli inspektor przedstawia w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) czas trwania kontroli,

- 2) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej inspektora przeprowadzającego kontrolę,
- 3) dane identyfikujące kontrolowanego,
- 4) opis stanu faktycznego stwierdzonego w wyniku kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem ujawnionych nieprawidłowości oraz, jeżeli jest to możliwe, przyczyn ich powstania, a także osób odpowiedzialnych za ich zaistnienie,
- 5) opis nieprawidłowości usuniętych w toku kontroli,
- 6) pouczenie o uprawnieniach przysługujących kontrolowanemu w związku ze sporządzeniem protokołu.

§ 20. 1. Inspektor jest obowiązany zapoznać kontrolowanego lub jego przedstawiciela z treścią protokołu.

2. Protokół podpisuje inspektor oraz kontrolowany lub jego przedstawiciel, w którego obecności przeprowadzono kontrolę.

3. Kontrolowany lub jego przedstawiciel może zgłosić uwagi bezpośrednio do protokołu bądź wnieść je na piśmie, w ciągu 3 dni od dnia zapoznania się z protokołem, odpowiednio do Głównego Inspektora albo wojewódzkiego inspektora. O braku uwag należy uczynić adnotację w protokole.

4. Jeden egzemplarz protokołu pozostawia się za pokwitowaniem kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi.

5. W razie odmowy podpisania lub odbioru protokołu, inspektor sporządzający protokół powinien uczynić adnotację w protokole, podając, jeżeli jest to możliwe, przyczynę.

6. Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor jest obowiązany ustosunkować się do uwag zgłoszonych do protokołu niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

§ 21. 1. W razie zabezpieczenia towarów, dokumentów i innych rzeczy, pobrania prób, dokonania oględzin lub przeprowadzenia innych dowodów sporządza się odrębny protokół. Przepisy § 20 stosuje się odpowiednio.

2. O sporządzeniu odrębnego protokołu należy uczynić adnotację w protokole kontroli.

Rozdział 6

Badanie prób towarów oraz postępowanie z pozostałościami po próbach

§ 22. 1. Badania pobranych prób towarów przeprowadzają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, laboratoria kontrolno-analityczne Inspekcji.

2. W przypadku gdy laboratoria Inspekcji nie mogą wykonać badań, Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor może zawrzeć umowę o wykonanie badań pobranej próby z inną jednostką badawczą.

3. Badania organoleptyczne pobranej próby towaru wykonuje się w toku przeprowadzonej kontroli w ramach badań laboratoryjnych.

4. Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor może zlecić, z urzędu lub na wniosek kontrolowanego, zbadanie dodatkowej próby z tej samej partii towaru, pobranej i zabezpieczonej w sposób określony w przepisach odrębnych lub dokumentach normalizacyjnych.

§ 23. 1. Kierownik laboratorium lub upoważniony przez niego pracownik dokumentuje przyjęcie próby towaru do badań przez sporządzenie protokołu.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać w szczególności ocenę prawidłowości pobrania, zabezpieczenia, przechowywania i dostarczenia próby towaru do badań, dokonaną na podstawie:

- 1) informacji zawartych w protokole pobrania próby i zleceniu badań,
- 2) oględzin próby towaru dostarczonej do badań,
- 3) obowiązujących przepisów odrębnych lub dokumentów normalizacyjnych.

3. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden przekazuje się za pokwitowaniem osobie dostarczającej próbę towaru do badań, a drugi pozostaje w aktach sprawy.

§ 24. 1. Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 3, do zwrotu kontrolowanym przedsiębiorcom, za pokwitowaniem, prób towarów trwałego użytku lub ich pozostałości, w terminie 14 dni od dnia zakończenia postępowania pokontrolnego, jeżeli towar w wyniku przeprowadzonych badań nie uległ zniszczeniu i zachował wartość handlową bądź jest możliwe przywrócenie mu tej wartości.

2. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1, kontrolowany odmawia przyjęcia podlegającej zwrotowi próby towaru lub jej pozostałości bądź zwrot jest niemożliwy z innych przyczyn, Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor przekazuje tę próbę lub pozostałości, za pokwitowaniem, instytucjom lub organizacjom powołanym statutowo do niesienia pomocy społecznej bądź dokonuje ich sprzedaży na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

3. Jeżeli próby towarów lub ich pozostałości stanowią lub mają stanowić dowód rzeczowy w postępowaniu karnym albo w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, o ich zwrocie lub przekazaniu decyduje organ, który prowadzi takie postępowanie.

Rozdział 7

Postępowanie pokontrolne

§ 25. 1. Na podstawie wyników kontroli Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor może wydać zarządzenie pokontrolne zobowiązujące kontrolowanego do

usunięcia, w określonym terminie, stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości.

2. Kontrolowany jest obowiązany poinformować odpowiednio Głównego Inspektora albo wojewódzkiego inspektora, w wyznaczonym terminie, o wykonaniu zarządzenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 26. 1. Na podstawie ustaleń kontroli Główny Inspektor lub wojewódzki inspektor może skierować do kontrolowanego lub jednostki nadrzędnej albo organizacji samorządu gospodarczego wystąpienie pokon-

trolne, informujące o nieprawidłowościach stwierdzonych w toku kontroli.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany ustosunkować się do wystąpienia pokontrolnego w terminie 14 dni.

Rozdział 8

Przepis końcowy

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*